עבודה זרה נט

עניין: הזכות למות על קידוש השם

חתם סופר

ומ"ש תוס' בשם כר"י ז"ל, אין כאן מקומו אלא לקמן ל"ט ע"ב גבי פלוגתא דרבן וריב"ב ע"ש קה). וכוונת

אור זרוע סי' רכג

וכן כתב מורי רבינו אבי העזרי זצ"ל [סי' אלף עב] והיכא[27] דזרק ליה הגוי החפץ לבור להכעיס אפי' אזיל מיניה ומיניה [כגון] שתפס בו מותר בשתיה. וכן נמצא בתשובות רב נחשון[28] גאון ובפסקי ריב"א זצ"ל וכן מוכח הסוגיא. וקרוב בעיני אפי' אם נגע בידו להכעיס מותר בשתיה. וכן כתוב בתשובות[29] פעם אחת היה בורו של ישראל מלא יין ובא אנס אחד והושיט ידו להכעיס והיה שם זקן אחד ירא שמים שסופו נהרג על קידוש ה' ב"ה[30] ושמענו שלקח מן היין בכלי ושתה מן היין בפני האנס כדי שלא יהא רגיל לעשות כן לישראל אחר[31], עכ"ל:

חתם סופר

[תוס' ד"ה כתב כר"י וכו' שסופו נהרג על קדוש השם וכו'] רמזו לנו, אילו היה ח"ו נכשל ביין נסך תקרובת ע"ז ומכזריה, לא היה זוכה לכויות קרבן תמיד לה' עולה על קדושתו ית"ש קח).

פסחים נ.

לכאן ותלמודו בידו ושמעתי שהיו אומרים הרוגי מלכות אין אדם יכול לעמוד במחיצתן [32](ומאן) ניגהו אילימא ר"ע וחבירו משום הרוגי מלכות ותו לא אלא הרוגי לוד [33]ביום ההוא יהיה על מצלות הסוס קדש לה' מאי מצלות

רמב"ם אגרת קידוש השם (אגרת השמד) אות ד'

ועליהם הוא אומר כי עליך הורגנו כל היום[70]. ואדם שיזכהו האל לעלות במעלה עליונה כזאת כלומר שנהרג על קדושת השם, אפילו היו עונותיו כמו ירבעם בן נבט וחבריו הרי זה בן העולם הבא, ואפילו לא היה תלמיד חכמים, וכך אמרו ע"ה מקום שהרוגי מלכות עומדים אין כל בריה יכולה לעמוד במחיצתם, מאן ניגהו, אי לימא ר' עקיבה וחבריו כל שכן דאיכא תורה ומעשים טובים, אלא הרוגי לוד[71].